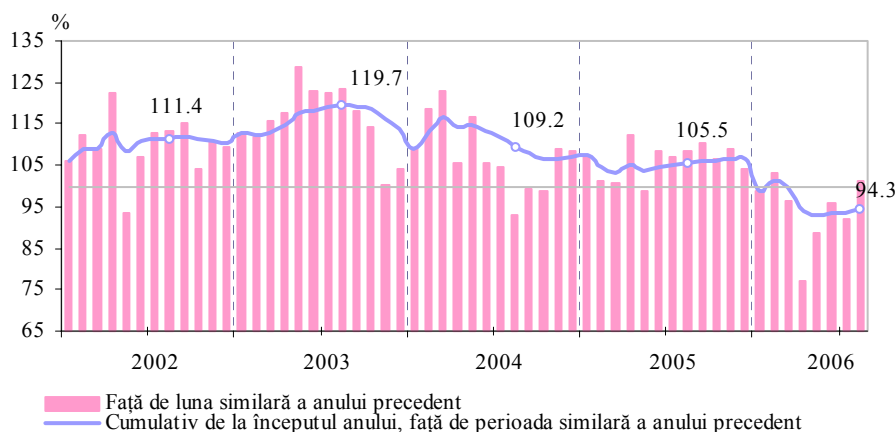

Sectorul real*

În luna august 2006 volumul **producției industriale** a constituit 1419.8 mil. lei, majorându-se în termeni reali cu 1.1 la sută față de luna similară a anului 2005 (graficul nr. 1).

De la începutul anului curent volumul producției industriale a constituit 9761.9 mil. lei, nivel inferior cu 5.7 la sută în termeni reali față de perioada respectivă a anului 2005. Din cele trei activități sectoriale de bază, industria prelucrătoare (86.3 la sută din totalul producției industriale) a consemnat o reducere în termeni

Graficul nr. 1. Ritmul de creștere real al volumului producției industriale

reali cu 7.6 la sută față de perioada respectivă din anul 2005, contribuind la scăderea reală a producției industriale cu 6.7 puncte procentuale. În industria extractivă s-a înregistrat un

spor real cu 22.4 la sută, iar în activitatea energie electrică și termică, gaze și apă – cu 9.9 la sută comparativ cu perioada similară din anul trecut.

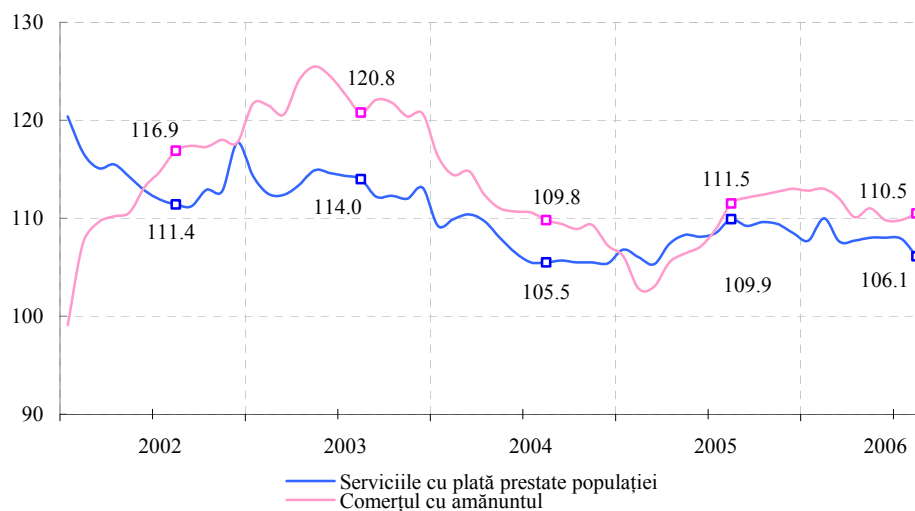
În comparație cu perioada respectivă a anului 2005, volumul producției s-a diminuat mai accentuat în următoarele activități: industria alimentară și a băuturilor (cu 19.5 la sută), fabricarea produselor de tutun (cu 11.8 la sută), fabricarea hârtiei și a cartonului (cu 7.6 la sută), fabricarea de mașini și echipamente (cu 6.3 la sută), edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative (cu 5.1 la sută).

Din numărul întreprinderilor supuse evidenței lunare (683) în 49.9 la sută s-a redus volumul producției industriale față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Comerțul cu amănuntul, desfășurat prin unitățile comerciale în perioada ianuarie – august 2006, a totalizat 8268.9 mil. lei, marcând o creștere reală cu 10.5 la sută față de perioada corespunzătoare a anului precedent (graficul nr. 2). În luna august 2006 volumul comerțului s-a majorat în termeni reali cu 12.1 la sută față de luna corespunzătoare a anului precedent.

* În baza informației Biroului Național de Statistică, pe întreprinderile și organizațiile supuse evidenței lunare

Graficul nr. 2. Evoluția comerțului cu amănuntul și a serviciilor prestate populației, % (de la începutul anului, față de pe perioada similară a anului precedent)

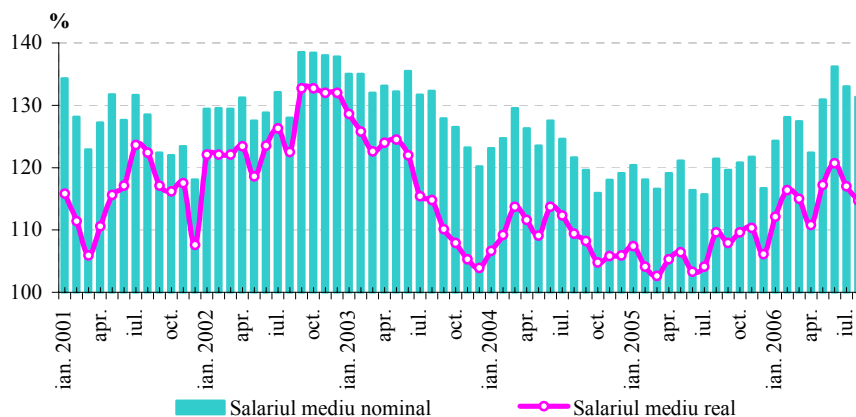

total vânzări) au consemnat o creștere cu 15.1 la sută. În proprietatea mixtă (publică și privată) pe parcursul perioadei analizate se menține o evoluție descendentă a vânzărilor cu amănuntul, care au fost în termeni reali cu 13.3 la sută inferioare celor din perioada ianuarie – august 2005.

Volumul *serviciilor cu plată prestate populației* în ianuarie – august 2006 a constituit 5008.5 mil. lei, sporind în termeni reali cu 6.1 la sută față de perioada similară a anului precedent (graficul nr. 2). Serviciile în unitățile cu proprietate publică au fost preponderente, constituind 42.9 la sută din total servicii, însă cel mai mare ritm de creștere (cu 14.6 la sută) a fost înregistrat în unitățile cu proprietate privată (29.7 la sută din totalul serviciilor). Pe toate tipurile de proprietăți s-au consemnat creșteri ale volumului serviciilor prestate față de perioada corespunzătoare a anului 2005.

Salariul mediu* pentru un angajat din economia națională în luna august 2006 a

Graficul nr. 3. Dinamica indicatorilor

De la începutul anului curent unitățile comerciale cu proprietate privată au înregistrat o creștere a vânzărilor cu 10.7 la sută, realizând 68.9 la sută din totalul comerțului cu amănuntul, iar unitățile cu proprietate mixtă cu participare străină (24.6 la sută din

total vânzări) au consemnat o creștere cu 15.1 la sută. În proprietatea mixtă (publică și privată) pe parcursul perioadei analizate se menține o evoluție descendentă a vânzărilor cu amănuntul, care au fost în termeni reali cu 13.3 la sută inferioare celor din perioada ianuarie – august 2005.

Volumul *serviciilor cu plată prestate populației* în ianuarie – august 2006 a constituit 5008.5 mil. lei, sporind în termeni reali cu 6.1 la sută față de perioada similară a anului precedent (graficul nr. 2). Serviciile în unitățile cu proprietate publică au fost preponderente, constituind 42.9 la sută din total servicii, însă cel mai mare ritm de creștere (cu 14.6 la sută) a fost înregistrat în unitățile cu proprietate privată (29.7 la sută din totalul serviciilor). Pe toate tipurile de proprietăți s-au consemnat creșteri ale volumului serviciilor prestate față de perioada corespunzătoare a anului 2005.

Salariul mediu* pentru un angajat din economia națională în luna august 2006 a constituit 1766.4 lei, în condițiile unui fond de remunerare a personalului în mărime de 992.5 mil. lei. Comparativ cu luna similară a anului precedent salariul mediu a crescut în termeni nominali cu 31.3

* La întreprinderile cu numărul de salariați 20 și mai mare

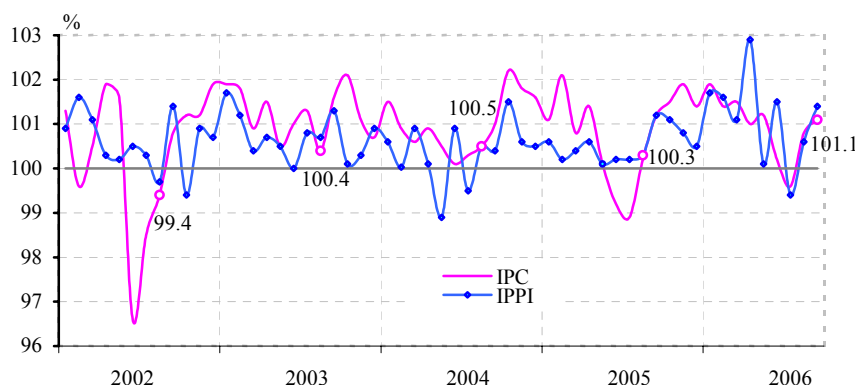
la sută și în termeni reali – cu 14.7 la sută (graficul nr. 3). De la începutul anului creșterea nominală a salariului a constituit 28.6 la sută față de perioada similară a anului precedent, iar în termeni reali – 15.0 la sută.

La 31 august 2006 suma datoriilor pentru retribuirea muncii (cu termenul de achitare expirat) a constituit 116.8 mil. lei, în majorare cu 20.8 mil. lei față de 31 decembrie 2005, și a reprezentat 11.8 la sută din fondul de remunerare a salariaților pentru luna august 2006.

Nivelul inflației

În luna septembrie 2006 prețurile de consum au crescut față de luna august cu 1.1 la sută, inclusiv la produsele alimentare prețurile s-au majorat cu 1.2 la sută, la mărfurile nealimentare cu 1.6 la sută, iar la serviciile prestate populației cu 0.5 la sută (graficul nr. 4).

Graficul nr. 4. Evoluția lunară a indicelui prețurilor de consum (IPC) și a indicelui prețurilor producției industriale (IPPI)

La **produsele alimentare** majorări mai mari de prețuri, în comparație cu luna precedentă, au fost înregistrate la cartofi – cu 11.4 la sută, la ouă – cu 8.6 la sută, la carne de pasăre – cu 3.0 la sută, la lapte și produse lactate – cu 1.4 la sută.

În categoria **mărfurilor nealimentare** majorări importante de prețuri au fost consemnate la combustibil – cu 3.4 la sută, la mărfuri de construcție – cu 3.0 la sută, la confecții pentru copii – cu 2.1 la sută.

În grupul **serviciilor prestate populației** s-au majorat tarifele la învățământ – cu 3.6 la sută, la reparația și întreținerea locuințelor – cu 2.1 la sută.

De la începutul anului 2006 prețurile de consum au crescut cu 9.1 la sută, inclusiv la produsele alimentare – cu 2.1 la sută, la mărfurile nealimentare – cu 11.3 la sută și la serviciile prestate – cu 18.7 la sută.

În luna septembrie 2006 **inflația cumulativă pentru ultimele 12 luni** a constituit 14.4 la sută, inclusiv la produsele alimentare – 9.3 la sută, la mărfurile nealimentare – 16.4 la sută și la serviciile prestate populației – 20.1 la sută.

Contribuția elementelor la formarea indicelui prețurilor de consum este prezentată în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1. Contribuția componentelor, %

	August 2006		Septembrie 2006	
	contribuția	contribuția / IPC	contribuția	contribuția / IPC
IPC	0.8	100.0%	1.1	100.0%
<i>Produse alimentare</i>	-1.30	-162.5	0.52	47.3
<i>Mărfuri nealimentare</i>	0.58	72.5	0.47	42.7
<i>Servicii cu plată</i>	1.52	190.0	0.11	10.0

Sursa: BNS și BNM

În luna septembrie **prețurile producției industriale** s-au majorat cu 1.4 la sută față de luna august 2006 (graficul nr.4). În activitatea de bază – industria prelucrătoare, prețurile au crescut cu 1.6 la sută, cele mai mari creșteri fiind consemnate în activitățile: fabricarea produselor textile (cu 16.2 la sută), producția de articole din cauciuc și material plastic (cu 12.8 la sută), producția de mașini și aparate electrice (cu 10.5 la sută), edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative (cu 7.5 la sută), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, prepararea și vopsirea blănurilor (cu 7.1 la sută). În industria extractivă prețurile s-au majorat cu 2.0 la sută, iar la energia electrică și termică, gaze și apă – cu 0.4 la sută. De la începutul anului prețurile producției industriale au crescut cu 10.7 la sută, iar față de luna septembrie 2005 – cu 13.9 la sută.

Instrumentele politicii monetare

Ratele dobânzilor

Ratele dobânzilor la instrumentele monetare ale BNM în luna septembrie 2006 au fost menținute la nivelul stabilit prin hotărârea Consiliului de administrație al BNM din 22 iunie 2006:

- ✓ **rata de bază** aplicată pentru operațiunile REPO de cumpărare pe termen de două luni a hârtiilor de valoare de stat (HVS), efectuate în cadrul operațiunilor de piață deschisă ale BNM – 12.5 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la creditele overnight – 17.0 la sută;
- ✓ rata dobânzii la facilitatea de lombard – 15.0 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la depozitele overnight acceptate de BNM – 2.0 la sută anual.

Rata dobânzii la creditele acordate pe termen lung (mai mare de 5 ani) s-a menținut la nivelul de 10.5 la sută anual.

Operațiunile de sterilizare

În luna septembrie Banca Națională a Moldovei a recurs la sterilizări pe termen mai scurt, înlocuind licitațiile de atragere a depozitelor de la bănci, prin vânzări de Certificate ale BNM.

În luna septembrie au fost desfășurate nouă licitații *de vânzare a Certificatelor BNM*, prin intermediul cărora BNM a oferit spre vânzare Certificate cu scadența de 14 și 28 zile în valoare totală de 880.0 mil. lei.

Cererea băncilor, fiind satisfăcută integral, a constituit 875.0 mil. lei la valoarea nominală.

Volumul efectiv sterilizat prin intermediul CBN s-a majorat comparativ cu luna

Tabelul nr.2. Operațiunile de vânzare a Certificatelor BNM

Perioada	Volumul ofertei la valoarea nominală (mil. lei)	Volumul cererii la valoarea nominală (mil. lei)	Volumul Certificatelor comercializate la prețul de vânzare (mil. lei)	Rata medie ponderată (%)	Termenul (zile)
Ianuarie 2006	150.0	231.4	149.8	1.57	28
Februarie	320.0	351.9	297.9	2.86	28
Martie	190.0	145.7	145.3	4.11	28
Aprilie	220.0	201.5	194.3	4.97	28
Mai	340.0	265.2	263.9	6.41	28
Iunie	330.0	329.5	301.6	10.35	28
Iulie	430.0	446.6	409.7	10.88	28
August	360.0	386.6	339.9	10.91	28
Septembrie	880.0	875.0	869.4	10.69	21

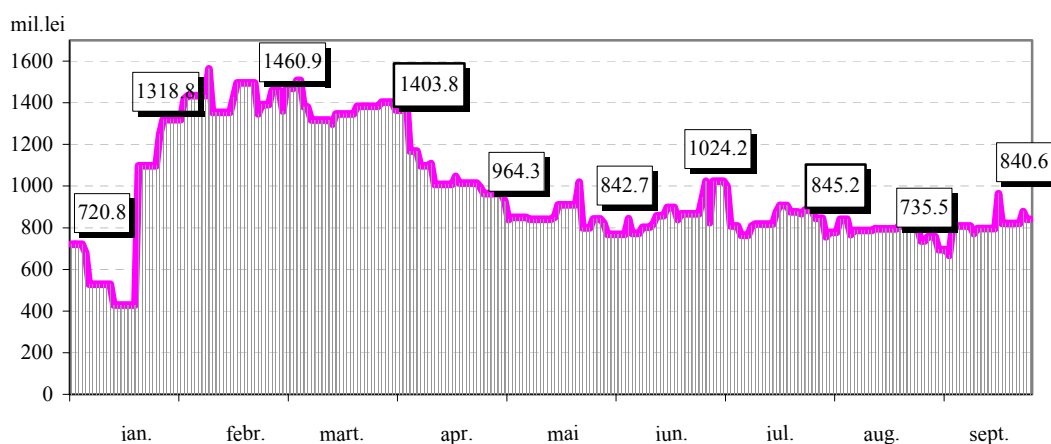
august cu 529.5 mil. lei și a constituit 869.4 mil. lei. Rata medie ponderată a dobânzii la Certificatele BNM emise în luna gestionară s-a diminuat de la 10.91 la sută anual

până la 10.69 la sută (tabelul nr. 2).

Rata medie a dobânzii a constituit 10.69 la sută, diminuându-se cu 0.41 puncte procentuale față de nivelul din luna august.

Soldul operațiunilor de sterilizare la finele lunii septembrie 2006 s-a majorat comparativ cu finele lunii trecute cu 14.3 la sută, cifrând valoarea de 840.6 mil. lei, din care 563.1 mil. lei reprezintă Certificatele BNM și 277.5 mil. lei – depozitele plasate la BNM (graficul nr. 5).

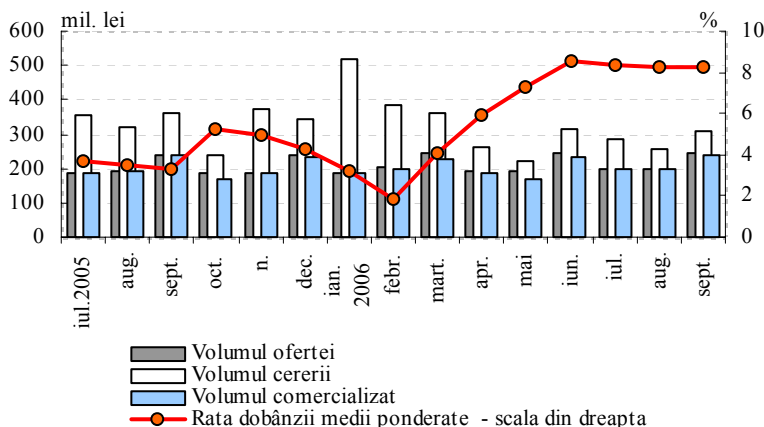
Graficul nr. 5. Soldul operațiunilor de sterilizare aplicate de BNM în perioada ianuarie-septembrie 2006

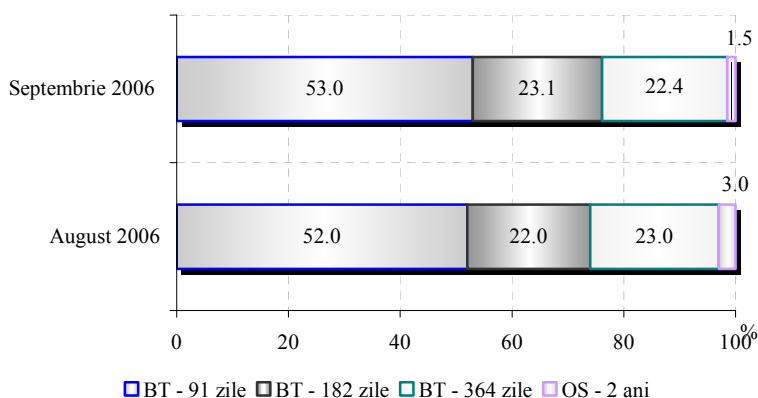
Pietele financiare

În luna septembrie Ministerul Finanțelor a oferit pe piața primară HVS în volum de 246.0 mil. lei (în creștere cu 46.0 mil. lei față de luna august). Cererea băncilor

Graficul nr. 6. Totalurile licitațiilor de comercializare a HVS pe piața primară

Graficul nr.7. Structura HVS comercializate pe piața primară, %

pentru titlurile de stat, însumând 306.1 mil. lei, a crescut cu 47.8 mil. lei față de luna precedentă. Oferta Ministerului Finanțelor a fost plasată la nivel de 97.4 la sută (graficul nr. 6).

Din volumul total de titluri de stat plasate pe piața primară, 222.4 mil. lei, sau 92.8 la sută, au fost procurate de către bănci în portofoliile proprii. Ponderea HVS procurate din contul investitorilor a constituit 7.2 la sută față de 16.9 la sută în luna august.

Structura HVS comercializate pe piața primară în funcție de scadență nu relevă modificări esențiale. Ponderea sumară a titlurilor cu scadențele de 91, 182 și 364 zile a constituit 98.5 la sută (graficul nr. 7). Titlurile pe termen de 91 zile au deținut în continuare ponderea dominantă de 53.0 la sută.

Rata medie ponderată a dobânzii la HVS cu termenele de circulație de până la un an s-a plasat cu 0.06 puncte procentuale peste nivelul lunii anterioare, constituind 8.29 la sută anual. Concomitent, rata efectivă a dobânzii la

Tabelul nr.3. Ratele medii ale dobânzii la HVS, %

Perioada	Rata nominală a dobânzii la HVS cu scadența până la 1 an				Rata efectivă a dobânzii la OS de 2 ani
	BT 91 zile	BT 182 zile	BT 364 zile	Rata medie ponderată	
Ianuarie 2006	2.43	3.44	5.23	3.20	5.99
Februarie	1.21	1.94	3.36	1.83	5.74
Martie	3.52	4.24	5.26	4.05	5.00
Aprilie	5.33	6.11	7.48	5.95	7.29
Mai	6.53	7.44	9.12	7.32	8.89
Iunie	7.72	8.23	11.03	8.53	10.81
Iulie	7.54	8.21	10.78	8.37	11.15
August	7.19	8.06	10.95	8.23	11.06
Septembrie	7.02	8.66	11.16	8.29	11.26

obligațiunile de stat de 2 ani în luna septembrie 2006 s-a majorat cu 0.2 puncte procentuale, stabilindu-se la nivelul de 11.26 la sută anual (tabelul nr. 3).

La data de 30 septembrie 2006 în **Sistemul de înscrieri în conturi (SIC)** au fost înregistrate hârtii de valoare în volum total de 4475.8 mil. lei la valoarea nominală, din care HVS emise prin intermediul licitațiilor pe piața primară au însumat 1342.0 mil. lei.

Datoria Guvernului contractată de la BNM

Datoria statului contractată de la BNM la situația din 30 septembrie 2006 s-a cifrat la 2521.0 mil. lei, fiind constituită din datoria la împrumuturile contractate de la BNM în sumă de 2121.0 mil. lei și datoria de 400.0 mil. lei (la prețul de cumpărare), reprezentată prin HVS în portofoliul BNM.

Ca rezultat al reflectării dobânzilor calculate și al evaluării HVS deținute în portofoliul BNM la prețul de piață, **valoarea de bilanț a datoriei statului la data de 30 septembrie 2006** s-a cifrat la 2544.3 mil. lei, inclusiv:

- împrumuturi acordate statului – 2140.1 mil. lei;
- portofoliul de HVS al BNM – 404.2 mil. lei.

Activitatea băncilor pe piața monetară

Rulajul total al tranzacțiilor pe piața monetară efectuate de către bănci în luna septembrie a însumat 698.2 mil. lei, înregistrând o micșorare cu 395.3 mil. lei, sau cu 36.1 la sută comparativ cu luna anterioară.

Volumul creditelor / depozitelor interbancare în lei s-a micșorat față de luna august cu 382.9 mil. lei (35.5 la sută), consemnând valoarea de 695.0 mil. lei, din care 93.7 la sută au fost reprezentate de tranzacțiile overnight. Rata medie ponderată la credite / depozite interbancare a constituit 10.57 la sută anual, majorându-se cu 0.41 puncte procentuale față de perioada precedentă. Termenul mediu ponderat al tranzacțiilor în luna august a constituit 2 zile.

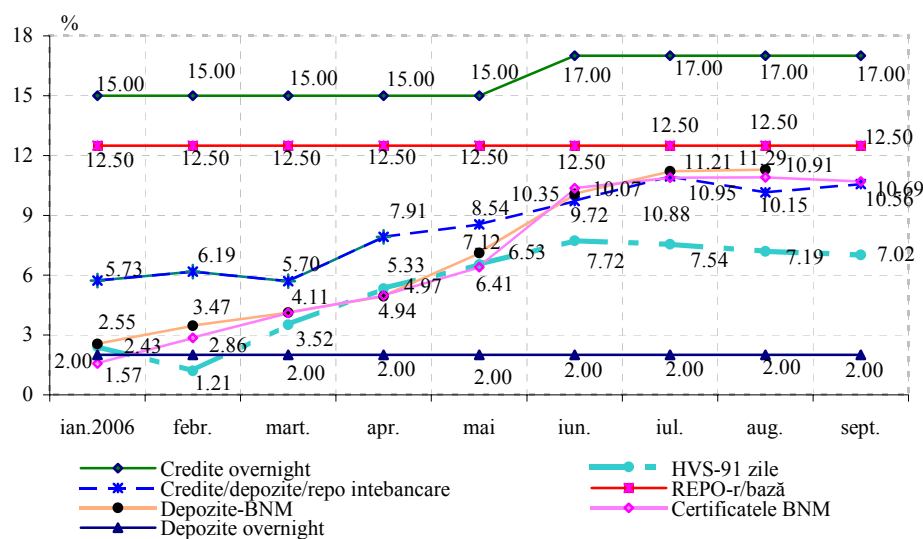
Volumul tranzacțiilor de vânzare-cumpărare efectuate pe **piața secundară a hârtiilor de valoare de stat** a înregistrat în luna gestionară o reducere cu 3.8 mil. lei, constituind 0.2 mil. lei. Rata medie ponderată a profitului la operațiunile cu HVS s-a cifrat la 7.00 la sută anual, diminuându-se cu 0.57 puncte procentuale față de luna precedentă, în condițiile creșterii termenului mediu ponderat până la scadență de la 63 zile la 91 zile. Operațiuni de vânzare – cumpărare cu Certificatele BNM n-au fost înregistrate.

Volumul HVS tranzacționate prin acorduri REPO a constituit 3.0 mil. lei, fiind cu 8.4 mil. lei inferior celui din luna august. Rata medie ponderată a dobânzii la tranzacțiile REPO a constituit 7.00 la sută, în scădere cu 3.26 puncte procentuale față de luna precedentă, în condițiile majorării termenului mediu ponderat de tranzacție de la 7 zile până la 14 zile.

Operațiuni REPO cu Certificatele BNM n-au fost înregistrate.

Ratele dobânzilor aferente tranzacțiilor efectuate de bănci pe piața monetară interbancară în luna septembrie au continuat să se încadreze în coridorul ratelor stabilit de BNM,

Graficul nr.8. Evoluția coridorului ratelor dobânzilor în ianuarie-septembrie 2006

înregistrând, totodată, valori medii mai joase față de rata de bază (graficul nr.8).

Ratele de referință interbancare s-au menținut pe întreg parcursul lunii septembrie la nivelul înregistrat în a doua jumătate a lunii august. La 30 septembrie 2006

ratele au înregistrat următoarele valori: rata de referință CHIBOR overnight – 11.00 la sută, CHIBOR 1 lună – 12.29 la sută și la CHIBOR 3 luni – 12.94 la sută.

Piața creditelor și a depozitelor

Soldul creditelor în economie* în perioada gestionară s-a majorat cu 351.2 mil. lei (2.9 la sută), constituind 12319.7 mil. lei la sfârșitul lunii septembrie 2006. Această evoluție s-a datorat creșterii soldului creditelor acordate în valută străină (exprimate în MDL) cu 213.3 mil. lei (4.8 la sută), precum și a celui al creditelor în moneda națională – cu 137.9 mil. lei (1.8 la sută).

Soldul creditelor în valută străină a înregistrat o majorare pe seama creditelor acordate tuturor sectoarelor: creditelor întreprinderilor private – cu 196.6 mil. lei (4.9 la sută), a altor organizații care practică unele operațiuni financiare – cu 11.0 mil. lei (5.3 la sută), celor ale persoanelor fizice și al întreprinderilor de stat – cu 5.0 mil. lei (3.9 la sută) și cu 0.7 mil. lei (1.2 la sută), corespunzător.

Exprimat în dolari SUA, soldul creditelor în valută străină a constituit 349.9 mil. USD, sporind cu 16.7 mil. USD (5.0 la sută) față de luna august 2006.

Majorarea soldului **creditelor în MDL** a fost generată de creșterea soldului creditelor acordate întreprinderilor private cu 80.9 mil. lei (1.7 la sută) și a celor acordate persoanelor fizice cu 74.4 mil. lei (4.6 la sută). Totodată, soldul creditelor în moneda națională acordate întreprinderilor de stat și altor organizații care practică unele operațiuni financiare s-a diminuat, respectiv, cu 0.9 mil. lei (0.3 la sută) și cu 16.5 mil. lei (2.2 la sută).

*Conform metodologiei FMI, din total credite în economie (inclusiv dobânda calculată la credite și la creditele băncilor aflate în proces de lichidare) sunt excluse creditele interbancare și creditele acordate Guvernului

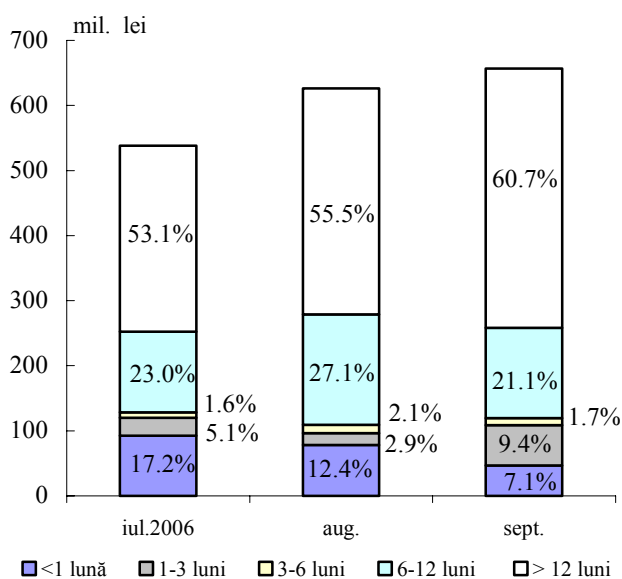
Volumul creditelor acordate în MDL în luna septembrie a constituit 836.4 mil. lei, majorându-se cu 54.1 mil. lei (6.9 la sută) față de luna precedentă.

Tabelul nr. 4. **Dinamica creditelor (mil. lei)**

Perioada	Soldul la sfârșitul perioadei			Credite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	rata dobânzii, %	volumul	rata dobânzii, %
Decembrie 2005	9990.5	6255.0	3735.5	1636.2	1150.4	17.30	485.8	10.64
Ianuarie 2006	9973.3	6284.5	3688.8	865.7	600.7	17.93	265.0	11.00
Februarie	10240.0	6474.6	3765.4	1049.1	733.5	18.30	315.6	11.07
Martie	10761.6	6812.8	3948.8	1469.3	1000.2	18.18	469.1	10.91
Aprilie	11113.4	7048.9	4064.5	1147.2	727.4	17.83	419.8	10.83
Mai	11379.4	7244.1	4135.3	1155.5	790.5	17.60	365.0	11.04
Iunie	11520.0	7325.6	4194.4	1234.6	727.3	17.58	507.3	11.27
Iulie	11628.0	7376.6	4251.4	1124.4	658.6	17.61	465.8	11.11
August	11968.5	7531.9	4436.6	1457.1	782.3	18.29	674.8	10.95
Septembrie	12319.7	7669.8	4649.9	1525.8	836.4	18.61	689.4	11.05

Ponderea creditelor acordate persoanelor juridice din volumul total al creditelor acordate în moneda națională a constituit 78.5 la sută. În structura pe scadențe, creditelor acordate persoanelor juridice în MDL cu termenul de peste 12 luni au menținut cota maximă, constituind 60.7 la sută din total (fiind în creștere cu 5.2

Graficul nr. 9. **Structura creditelor în MDL acordate persoanelor juridice de către bănci**

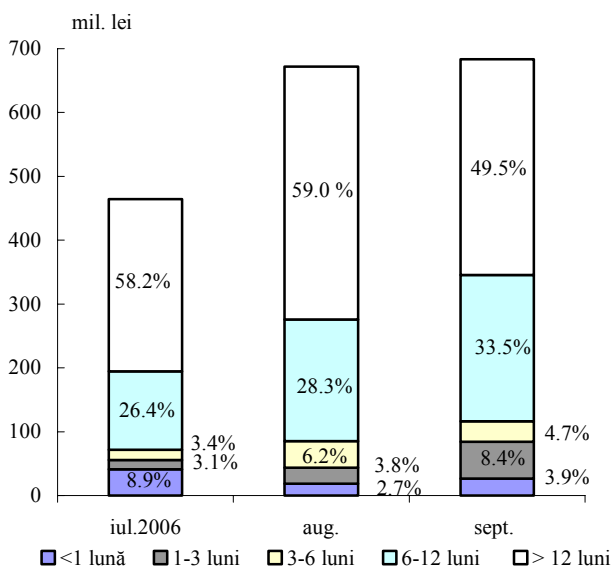
puncte procentuale). Acestea sunt urmate de creditelor acordate pe termene de la 6 până la 12 luni, constituind 21.1 la sută din total (graficul nr. 9).

În luna septembrie **rata medie a dobânzii la creditelor acordate în moneda națională** s-a majorat cu 0.32 puncte procentuale, până la 18.61 la sută, ca rezultat al creșterii cu 0.25 puncte procentuale a ratei medii la creditelor acordate persoanelor juridice, până la 18.04 la sută, și a celei la creditelor acordate persoanelor fizice cu 0.40 puncte procentuale, până la nivelul de 20.70 la sută.

Volumul creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice a constituit 683.4 mil. lei (echivalentul a 51.3 mil. USD, nivel superior cu 0.9 mil. USD celui din luna august 2006).

În componența acestora creditele cu termene de peste 12 luni au rămas preponderente (49.5 la sută din total, în descreștere cu 9.5 puncte procentuale față de luna precedentă), fiind acordate cu o rată medie a dobânzii de 10.92 la sută.

Graficul nr. 10. Structura creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice de către bănci

Totodată, la creditele pe termene de la 6 până la 12 luni s-a consemnat o majorare mai accentuată a ponderii (cu 5.2 puncte procentuale, până la nivelul de 33.5 la sută din total) (graficul nr. 10).

Rata medie a dobânzii la creditele în valută străină acordate persoanelor juridice a crescut cu 0.08 puncte procentuale, constituind 11.0 la sută în luna septembrie 2006.

În perioada de referință, **soldul depozitelor** în sistemul bancar a însumat 13078.4 mil. lei, majorându-se cu 142.7 mil. lei (1.1

la sută) față de luna august 2006 pe seama creșterii depozitelor în valută străină cu 256.2 mil. lei (4.1 la sută), în timp ce soldul depozitelor în moneda națională a scăzut cu 113.5 mil. lei (1.7 la sută).

Soldul depozitelor la vedere a constituit 4787.5 mil. lei, micșorându-se cu 61.1 mil. lei față de luna august, în special, datorită reducerii depozitelor la vedere ale persoanelor juridice în moneda națională cu 87.6 mil. lei (3.7 la sută). Ponderea depozitelor la vedere în totalul depozitelor a scăzut cu 0.9 la sută, alcătuiind 36.6 la sută din soldul total al depozitelor.

Concomitent, **soldul depozitelor la termen** s-a majorat cu 203.8 mil. lei (2.5 la sută) și a însumat 8290.9 mil. lei.

Soldul depozitelor la termen în MDL a constituit 3711.6 mil. lei la sfârșitul lunii septembrie 2006, micșorându-se cu 12.8 mil. lei (0.3 la sută) față de luna precedentă.

Soldul depozitelor la termen în valută străină s-a majorat cu 216.6 mil. lei (5.0 la sută), alcătuiind 4579.3 mil. lei, ca rezultat al creșterii soldului depunerilor în valută străină ale persoanelor fizice cu 126.5 mil. lei, sau cu 3.4 la sută, precum și celui al depozitelor agenților economici cu 90.1 mil. lei, sau cu 13.2 la sută.

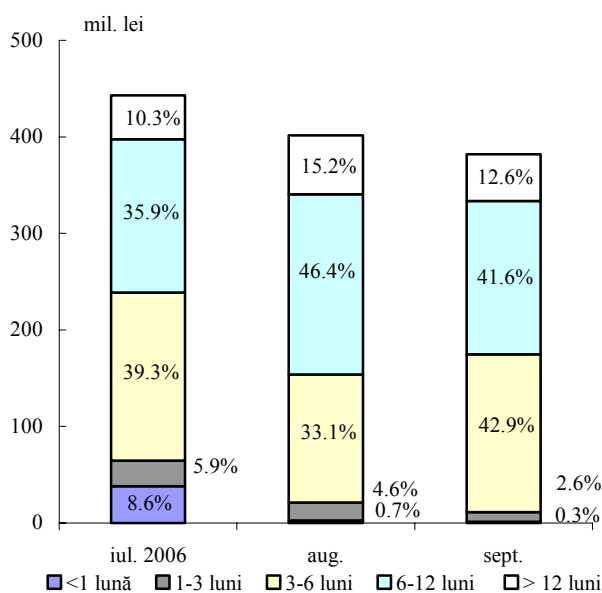
Volumul depozitelor la termen în MDL atrase în perioada analizată a constituit 381.8 mil. lei, fiind cu 19.9 mil. lei inferior celui din luna august 2006. Această scădere s-a datorat, în special, micșorării volumului depozitelor atrase de la persoane juridice cu 19.2 mil. lei (35.6 la sută).

Tabelul nr.5. Dinamica depozitelor la termen (mil. lei)

Perioada	Soldul la sfârșitul perioadei			Depozite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	rata dobânzii, %	volumul	rata dobânzii, %
Decembrie 2005	6920.1	3792.3	3127.8	1313.9	806.9	10.55	507.0	5.18
Ianuarie 2006	7224.7	3911.4	3313.3	1212.6	669.0	10.83	543.6	5.00
Februarie	7273.5	3992.0	3281.5	881.6	478.1	11.74	403.5	5.00
Martie	7536.9	4073.2	3463.7	1040.2	516.7	11.50	523.5	4.85
Aprilie	7721.3	4092.0	3629.3	936.0	416.0	11.33	520.0	5.76
Mai	7843.8	3961.1	3882.7	1134.0	471.4	10.74	662.6	5.23
Iunie	8095.6	3910.7	4184.9	1135.8	415.8	11.15	720.0	4.60
Iulie	8031.4	3830.1	4201.3	1044.5	443.1	10.90	601.4	5.12
August	8087.1	3724.4	4362.7	1182.4	401.7	11.99	780.7	5.22
Septembrie	8290.9	3711.6	4579.3	1097.0	381.8	12.62	715.2	5.26

Ca urmare, ponderea depunerilor la termen ale persoanelor fizice s-a majorat de la 86.6 la sută în luna august, până la nivelul de 90.9 la sută din volumul total al depozitelor în moneda națională la termen atrase pe parcursul lunii gestionare.

Graficul nr. 11. Structura depozitelor la termen în MDL atrase de bănci

Depunerile cu termene de la 3 până la 6 luni au constituit 42.9 la sută din total (în creștere cu 9.8 puncte procentuale), deținând cea mai mare pondere în structura depozitelor la termen atrase în moneda națională în luna septembrie curent. Celelalte categorii de depozite la termen în moneda națională au fost în descreștere (graficul nr. 11).

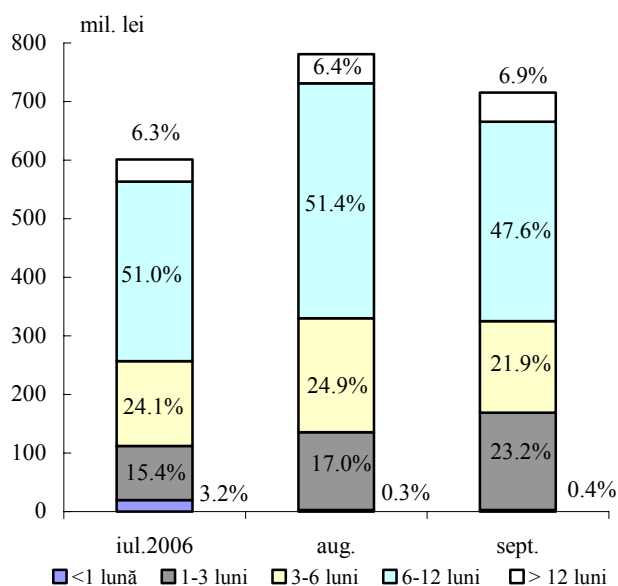
În luna septembrie 2006 *rata medie a dobânzii la depozitele la termen în MDL* s-a majorat cu 0.63 puncte procentuale, constituind 12.62 la sută (11.15 la sută pentru persoane juridice și

12.77 la sută pentru persoane fizice, în comparație cu 10.71 la sută și 12.19 la sută, respectiv, în luna august 2006).

În perioada gestionară **volumul** atras al **depozitelor la termen în valută străină** a constituit 715.2 mil. lei (53.7 mil. USD), micșorându-se cu 65.5 mil. lei (8.4 la sută), din contul scăderii cu 87.9 mil. lei, sau cu 12.2 la sută a depunerilor persoanelor fizice. Totodată, depunerile agenților economici au crescut cu 22.4 mil. lei, sau cu 38.3 la sută.

Modificările în structura pe termene a depozitelor atrase în valută străină comparativ cu luna august relevă o creștere semnificativă (cu 6.2 puncte

Graficul nr. 12. Structura depozitelor la termen în valută străină atrase de bănci

procentuale, până la nivelul de 23.2 la sută din total) a ponderii depozitelor cu termene de la 1 până la 3 luni, odată cu scăderea cu 3.0 puncte procentuale și cu 3.8 puncte procentuale a cotei celor cu termene de la 3 până la 6 luni și de la 6 până la 12 luni, respectiv (graficul nr. 12).

În perioada de raportare **rata medie a dobânzii la depozitele la termen în valută străină** a crescut cu 0.04 puncte procentuale, constituind 5.26 la sută (4.40 la sută pentru persoane juridice și 5.37 la sută pentru persoane fizice).

Dinamica indicatorilor monetari

Baza monetară* s-a micșorat cu 3.1 la sută (200.5 mil. lei) în luna septembrie 2006 și a constituit 6203.6 mil. lei. Reducerea bazei monetare a fost determinată preponderent de evoluția activelor interne nete ale BNM, ca urmare a scăderii cererilor de plăți față de Guvern cu 8.3 la sută (133.8 mil. lei) și a cererilor de plăți ale BNM față de bănci cu 10.9 la sută (152.5 mil. lei).

În structura bazei monetare ponderea banilor în circulație s-a majorat de la 74.1 la sută în luna august până la 76.5 la sută în luna septembrie. În același timp, cota-parte a rezervelor băncilor s-a micșorat de la 25.9 la sută până la 23.5 la sută. Scăderea rezervelor bancare în perioada gestionară cu 11.9 la sută a fost condiționată de micșorarea mijloacelor în conturile corespondente ale băncilor la Banca Națională a Moldova (cu 23.1 la sută), în același timp cele la casele operaționale ale băncilor au înregistrat o creștere cu 9.4 la sută.

Masa monetară M2 (masa monetară în lei) pe parcursul perioadei gestionare s-a micșorat cu 116.7 mil. lei, sau cu 1.0 la sută, până la 11308.1 mil. lei. În același

* Baza monetară include banii în circulație (în afara băncilor), rezervele bancare (rezervele băncilor în lei menținute în conturile corespondente la Banca Națională a Moldovei și numerarul în casele băncilor) și depozitele la vedere ale altor organizații la Banca Națională a Moldovei.

timp, *masa monetară M3* s-a majorat cu 139.5 mil. lei, sau cu 0.8 la sută și a constituit 17835.4 mil. lei la sfârșitul lunii septembrie 2006.

Reducerea indicatorului M2 a fost determinată de micșorarea soldului depozitelor în moneda națională cu 113.5 mil. lei (1.7 la sută), volumului numerarului în circulație cu 2.7 mil. lei (0.1 la sută) și a soldului instrumentelor pieței monetare cu 0.5 mil. lei.

Depozitele în valută străină s-au majorat cu 256.2 mil. lei (4.1 la sută). Exprimare în USD, acestea au sporit cu 20.2 mil. USD, sau cu 4.3 la sută. Ponderea depozitelor în valută străină, recalculate în lei, în volumul total al masei monetare s-a majorat de la 35.4 la sută în luna august până la 36.6 la sută în luna septembrie.

Modificările în structura masei monetare sunt reflectate în tabelul nr. 6.

Tabelul nr. 6. Evoluția structurii masei monetare la sfârșitul perioadei (mil. lei)

Componentele masei monetare	Dec. 2005	Pondere %	Aug. 2006	Pondere %	Sept. 06	Creșterea %	Pondere %
MASA MONETARĂ (M3)	15826.81	100.0	17695.85	100.0	17835.37	0.8	100.0
MASA MONETARĂ (M2)	11125.57	70.3	11424.81	64.6	11308.13	-1.0	63.4
BANI ÎN CIRCULAȚIE	4571.22	28.9	4747.12	26.8	4744.43	-0.1	26.6
DEPOZITE LA VEDERE ÎN MONEDA NAȚIONALĂ	2761.93	17.4	2940.29	16.6	2839.61	-3.4	15.9
- ale persoanelor juridice	2252.10	14.2	2361.38	13.3	2273.78	-3.7	12.7
- ale persoanelor fizice	509.83	3.2	578.91	3.3	565.83	-2.3	3.2
DEPOZITE LA TERMEN ÎN MONEDA NAȚIONALĂ (inclusiv pe termen lung)	3792.36	24.0	3724.39	21.1	3711.54	-0.3	20.8
- ale persoanelor juridice	706.90	4.5	546.63	3.1	531.36	-2.8	3.0
- ale persoanelor fizice	3085.46	19.5	3177.76	18.0	3180.18	0.1	17.8
DEPOZITE ÎN VALUTĂ STRĂINĂ	4701.24	29.7	6271.04	35.4	6527.24	4.1	36.6
- ale persoanelor juridice	1296.57	8.2	1711.84	9.7	1863.05	8.8	10.4
- ale persoanelor fizice	3404.67	21.5	4559.20	25.7	4664.19	2.3	26.2
INSTRUMENTELE PIEȚEI MONETARE	0.07	0.0	13.01	0.1	12.55	-3.5	0.1

Rezervele internaționale nete (convertibile) ale sistemului bancar s-au majorat cu 21.7 mil. USD, totalizând 677.0 mil. USD. În structura acestora, rezervele internaționale nete ale BNM s-au majorat cu 7.7 mil. USD, iar cele ale băncilor cu 14.0 mil. USD.

Rezervele externe ale sistemului bancar au însumat 888.3 mil. USD, majorându-se cu 22.8 mil. USD față de luna august. *Rezervele externe ale BNM* s-au majorat cu 6.6 mil. USD, până la nivelul de 647.9 mil. USD. Obligațiunile externe ale sistemului bancar au constituit 211.3 mil. USD, inclusiv ale BNM (față de FMI) – 95.0 mil. USD*.

Activele interne nete ale sistemului bancar s-au micșorat cu 114.4 mil. lei (1.3 la sută). În luna septembrie cererile de plăți față de Guvern ale sistemului bancar

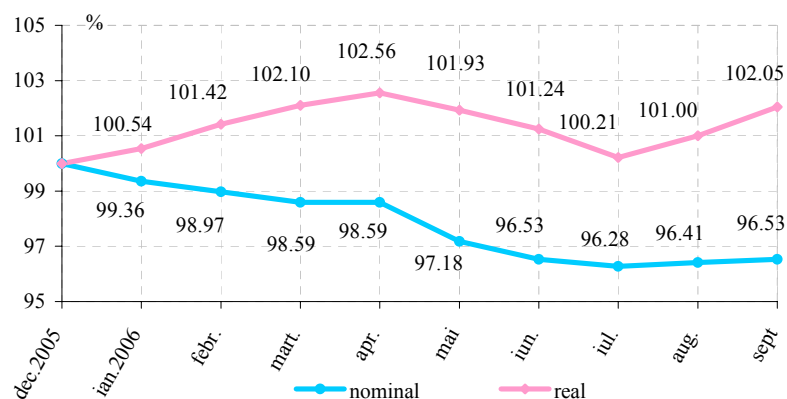
* inclusiv dobânda calculată

s-au redus cu 266.4 mil. lei, inclusiv cele ale BNM – cu 133.8 mil. lei, iar cele ale băncilor – cu 132.6 mil. lei.

Piața valutară

Pe parcursul lunii septembrie 2006, politica valutară a Băncii Naționale a Moldovei a fost orientată spre menținerea unui regim valutar flotant și a unui echilibru între emisiunea monetară și atenuarea fluctuațiilor excesive ale monedei

Graficul nr. 13. Evoluția lunară a cursului de schimb nominal și real (dec.2005 =100)

naționale, spre deservirea continuă a datoriei externe a statului.

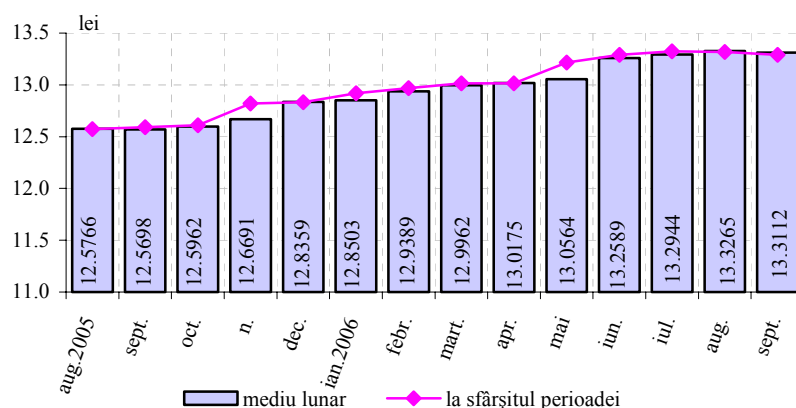
În luna septembrie **cursul oficial de schimb** al leului moldovenesc față de dolarul SUA s-a apreciat de la 13.3142 MDL pentru 1 USD la începutul lunii până la 13.2911 MDL pentru 1 USD la finele lunii.

De la începutul anului curent leul moldovenesc a înregistrat o depreciere de 3.47 la sută în termeni nominali și o apreciere cu 2.05 la sută în termeni reali* în raport cu dolarul SUA (graficul nr. 13).

Cursul oficial de schimb mediu lunar al leului moldovenesc față de dolarul SUA s-a apreciat de la 13.3265 MDL în luna august până la 13.3112 MDL pentru 1 USD în luna septembrie (graficul nr. 14).

Volumul total de dolari SUA tranzacționați în luna de referință pe piața interbancară de către bănci a constituit 65.0 mil. USD, în creștere cu 2.4 mil. USD față de luna august. În

Graficul nr. 14. Cursul de schimb MDL/USD

luna septembrie rulajul Băncii Naționale a Moldovei pe piața interbancară a constituit 9.0 mil. USD.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de euro s-a apreciat de la 17.0757 MDL în luna august până la 16.9649 MDL pentru 1 euro în

luna septembrie. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de

* cotare indirectă (USD/MDL)

euro a constituit 17.0695 MDL, iar la sfârșitul lunii septembrie – 16.9016 MDL pentru 1 euro.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de rubla rusească s-a apreciat de la 0.4981 MDL în luna august până la 0.4976 MDL pentru 1 rublă rusească în luna septembrie. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusească constituia 0.4978 MDL, iar la sfârșitul lunii – 0.4968 MDL pentru 1 rublă rusească.

Rulajul total al tranzacțiilor încheiate contra MDL pe piața valutară internă în luna septembrie a fost de 605.3 mil. USD, fiind inferior cu 5.6 la sută comparativ cu cel înregistrat în luna august. Cumpărările de valută străină pe piața valutară internă (contra MDL) pe parcursul lunii septembrie au constituit 303.9 mil. USD, iar vânzările – 301.4 mil. USD.

Din rulajul total tranzacțiile în dolari SUA au constituit 64.1 la sută, în euro – 31.9 la sută, în ruble rusești – 3.4 la sută, în hrivne ucrainene – 0.4 la sută și în lei românești – 0.2 la sută.

Stocul *datoriei externe publice și public garantate* la situația din 30 septembrie 2006 a constituit 788.67 mil. USD (inclusiv pentru creditele acordate de FMI, tabelul nr. 7).

Tabelul nr. 7. Datoria externă publică și public garantată (mil. USD)

	Sold la 31.08.2006	Septembrie 2006				Sold la 30.09.2006
		intrări*	rambursări	arierate de dobânda (net)	diferența de curs	
Datoria externă publică,	750.45	1.60	4.21	0.00	-2.25	745.59
inclusiv față de FMI	94.62	0.00	1.39	0.00	-0.41	92.82
Datoria externă public garantată	43.09	0.00	0.00	0.18	-0.19	43.08
Total datorie externă publică și public garantată	793.54	1.60	4.21	0.18	-2.44	788.67

*Sursa DMFAS 5.3 la data de 16.10.2006

Pe parcursul lunii septembrie stocul datoriei externe publice și public garantate s-a redus în mărime nominală cu 4.87 mil. USD. La modificarea stocului au contribuit tragerile în sumă de 1.6 mil. USD, rambursările de 4.21 mil. USD, majorarea stocului arieratelor de dobândă cu 0.18 mil. USD și diferența de curs de 2.44 mil. USD, determinată de aprecierea dolarului SUA față de alte valute.

La 30 septembrie 2006 stocul total al arieratelor (inclusiv al celor acumulate în anii precedenți) pentru datoria publică și public garantată a însumat 52.78 mil. USD.

Stocul datoriei externe private negarantate de stat (inclusiv arieratele de dobândă) la 30 septembrie 2006 a constituit 672.54 mil. USD (sursa: DMFAS 5.3).